

оцінити результати діяльності підприємства в цілому та його структурних підрозділів зокрема, формувати основу його фінансової політики й ефективного менеджменту, а також виявити вплив внутрішніх і зовнішніх факторів на основні показники діяльності підприємства.

Список використаних джерел:

1. Аналіз господарської діяльності [текст] : навчальний посібник за заг. ред. І. В. Сіменко, Т.Д. Косової – К. : «Центр учбової літератури», 2013. – 384 с.
2. Савицька Г.В. Економічний аналіз діяльності підприємства: [навч. посіб.] / Г.В. Савицька; 3-тє вид., випр. і доп. – К.: Знання, 2007. – 668 с
3. Отенко В. І. Теорія економічного аналізу: Навчальний посібник / Отенко В. І., Іванієнко В. В., Азаренков Г. Ф. – Х: ВД «ШЖЕК», 2015. – 344 с. [Електронний ресурс] – Режим доступу: http://pidruchniki.com/82702/ekonomika/teoriya_ekonomichnogo_analizu
4. Аналіз господарської діяльності. Методичні вказівки у формулах та таблицях. [Електронний ресурс] Режим доступу: <http://elib.hduht.edu.ua/bitstream/123456789/439/1>
5. Кудла Н.Є. Менеджмент туристичного підприємства: підручник / Н. Є. Кудла. – К. : Знання, 2012. – 343 с. [Електронний ресурс] – Режим доступу: http://pidruchniki.com/1031020843737/turizm/analiz_gospodarskoyi_diyalnosti_turistichnogo_pidpriyemstva

Омельченко М.М.

студентка,

Науковий керівник: Сарбаш Л.Д.

кандидат економічних наук, доцент,

Індустріальний інститут

ДВНЗ «Донецький національний технічний університет»

ПРОМИСЛОВІ ПІДПРИЄМСТВА В УМОВАХ ВНУТРІШНЬОГО ТА ЗОВНІШНЬОГО СЕРЕДОВИЩА

Проблеми адаптації підприємств до мінливих умов середовища є дуже актуальною в сучасний період. На сьогодні зовнішнє та внутрішнє середовище є нестабільним, відповідно виникає проблема вдосконалення механізму адаптації підприємства до змін в цьому середовищі. Таким чином, адаптація є об'єктивною необхідністю для успішного функціонування підприємства в ринкових умовах.

Проблеми організації виробництва підприємств та її адаптація до мінливих умов середовища розглядалися в працях багатьох видатних вчених, таких як, В.Б. Іванов, Ж. Крисько, І. В. Круглов, Н.Г. Метеленко та багатьох інших сучасних вчених, кандидатів економічних наук, доцентів, професорів, та здобувачів: Хімченко А. М., Корінев В. Л., Ащанулов В. В., Сафарова Р. В. У своїх працях вони досліджують особливості організації виробництва промислових підприємств. Проте, незважаючи на значний доробок науковців, далеко не всі аспекти функціонування підприємств в сучасних мінливих умовах було досліджено, що дає підстави для подальших наукових пошуків у даній сфері.

Мета дослідження – проаналізувати адаптації промислових підприємств до умов мінливого внутрішнього та зовнішнього середовища.

Основним видом діяльності промислового підприємства є виробництво промислової продукції. І саме ця сфера виявилась найбільш чутливою до економічних та політичних змін в країні, а саме: порушилося матеріально-технічне забезпечення, різко зменшився збут продукції, погіршився фінансовий стан підприємств.

Для забезпечення стабільного розвитку промислового підприємства організація виробництва має бути передусім максимально адаптована до умов внутрішнього та зовнішнього середовищ.

Так, Хімченко А. М. [4, с. 258–264] розглядав сутність зовнішнього та внутрішнього середовища функціонування корпорації із окресленням складу та взаємозв'язків його елементів. Він казав про те, що для досягнення основної мети підприємства – отримання прибутку – необхідно враховувати чинники як зовнішньої, так і внутрішнього середовища.

Сафарова Р. В. [3, с. 194–196] у своїй праці розглядала вплив зовнішніх та внутрішніх факторів на управління персоналом промислового підприємства. Її аналіз зовнішнього та внутрішнього середовища промислового підприємства, показав, що з групи внутрішніх факторів найбільший вплив роблять 2 фактори – структура підприємства та персонал підприємства. До основних зовнішніх факторів відносяться конкуренти, постачальники, покупці та державне регулювання.

Корінев В. Л., Ащанов В. В. [2, с. 98–101] досліджували внутрішнє й зовнішнє маркетингове середовище машинобудівного підприємства. Вони дійшли висновку, що за умов зростання конкуренції на вітчизняному ринку, підприємство може опинитися перед фактом неадекватної реакції ринку на запропоновану продукцію, тому вся його діяльність має базуватись на принципах маркетингу та врахуванні балансу сил внутрішнього й зовнішнього середовища.

Насамперед, необхідно зазначити, що організація виробництва формується з урахуванням всіх факторів внутрішнього та зовнішнього середовищ підприємства. Внутрішнє середовище підприємства – являє собою сукупність чинників, що створюються і контролюються фірмою, визначається внутрішніми змінними, тобто ситуаційними факторами всередині підприємства. Зовнішнє організаційне середовище – містить елементи, які знаходяться за межами організації, але мають на неї суттєвий вплив. Загальною рисою факторів зовнішнього середовища є не контрольованість їх з боку фірми, оскільки вони не залежать від неї.

Таким чином, зовнішнє середовище має безпосередній вплив на внутрішнє середовище промислового підприємства, що змушує адаптувати організацію виробництва до змін умов функціонування.

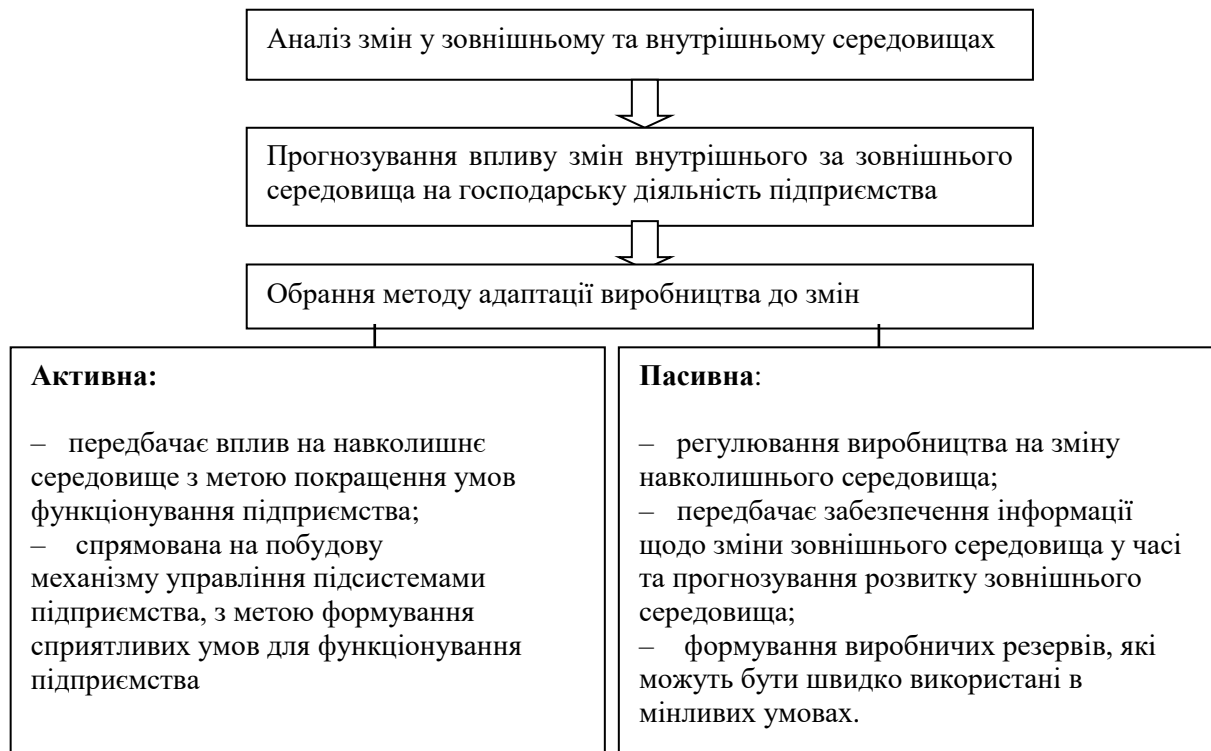
Роль адаптації підприємства полягає в тому, що вона дозволяє підприємству:

- зберегти стабільність функціонування;
- створити конкурентні переваги;
- вийти на нові ринки збуту;

- ефективно використовувати нововведення та інновації без вагомих втрат;
- використовувати власний потенціал за нових умов функціонування.

Відомий учений Р. Акофф [1] розрізняв дії підприємств, що адаптуються, на активні та пасивні. Пасивна адаптація передбачає більш активну діяльність щодо забезпечення потенційних якісних характеристик на підприємстві у мінливому середовищі. Активна адаптація передбачає діяльність, спрямовану на зміну зовнішнього середовища з метою покращення умов функціонування підприємства чи на пошук іншого більш сприятливого середовища.

Аналізуючи зміни у зовнішньому та внутрішньому середовищах та прогнозуючи наслідки впливу цих змін, підприємство в змозі своєчасно виправити свою діяльність. В залежності від політики управління, ресурсної бази, виробничого потенціалу підприємства приймається рішення про методи адаптації (рис. 1).

Рис. 1. Механізм адаптації діяльності підприємства до змін у зовнішньому та внутрішньому середовищах

Джерело: розроблено авторами за даними [1]

Вчасне реагування підприємства до зовнішніх та внутрішніх змін дає змогу зберегти свої позиції на ринку та бути конкурентоспроможними.

Таким чином, в процесі дослідження встановлено, що: загострення конкуренції та мінливі політичні та економічні умови, що склалися в даний час в Україні, обумовлюють необхідність адаптації промислових підприємств до цих умов. Функціонування підприємства в навколишньому середовищі передбачає те, що будь – які зміни зовнішнього середовища призводять до змін внутрішнього середовища, а це вимагає змін управління та організації виробництва, в залежності від цілей, завдань та стратегій промислового підприємства.

Аналіз навколишнього середовища дозволяє виявити дестабілізуючі чинники як зовнішнього так і внутрішнього середовища, що дає можливість переглянути керівництву свою тактику та своєчасно усунути негативні наслідки змін, а в деяких випадках і отримати вигоду. Тобто, для забезпечення стабільного розвитку виробництва промислових підприємств необхідно аналізувати які саме зовнішні і внутрішні чинники впливають на підприємство, та в зв'язку вже з цим аналізом вибирати метод адаптації виробництва до змін.

Список використаних джерел:

1. Акофф Р. Л. Планирование в больших экономических системах. Нью-Йорк, 1970. Пер с англ. Г.Б. Рубальского под ред. И.А. Ушакова. – [електронний ресурс]. – Режим доступу: – <http://lib.mexmat.ru/books/79256>
2. Корінев В. Л. Оцінка зовнішнього та внутрішнього середовища підприємства при формуванні маркетингової стратегії / В. Л. Корінев, В. В. Ащанулов // Держава та регіони. Сер. : Економіка та підприємництво. – 2014. – № 2. – С. 98–101. – [електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://nbuv.gov.ua/>
3. Сафарова Р. В. Вплив зовнішніх та внутрішніх факторів на управління персоналом промислового підприємства / Р. В. Сафарова // Теоретичні і практичні аспекти економіки та інтелектуальної власності. – 2014. – Вип. 1 (1). – С. 194–198. – [електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://nbuv.gov.ua/>
4. Хімченко А. М. Зовнішнє та внутрішнє середовище функціонування корпорацій / А. М. Хімченко// Науковий вісник НЛТУ України. – 2013. – Вип. 23.14. – С. 258–264. – [електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://nbuv.gov.ua/>

Романко А.Ю., Животок Е.Б.

студенти,

Київський національний університет технологій та дизайну

МЕТОДИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ КАДРОВОЇ БЕЗПЕКИ ПІДПРИЄМСТВА

Однією із найважливіших проблем кожного підприємства є забезпечення його економічної безпеки, тобто досягнення максимального використання ресурсів з метою ліквідації загроз, забезпечення ефективного і стабільного функціонування підприємства в поточному та перспективному періодах [1, с. 11].

Кадрова безпека, або як її ще називають «кадрова і інтелектуальна», є однією з складових економічної безпеки, поряд з іншими – силовою, інтелектуальною, техніко-технологічною, фінансовою, екологічною, правовою безпекою.

Можна виділити декілька підходів до визначення поняття «кадрова безпека»:

1. Швець Н. вважає, що кадрова безпека – це стан захищеності компанії від ризиків і загроз, пов'язаних з персоналом [2];

2. На думку Митрофанова А. кадрова безпека – це таке становище підприємства, як і соціальної спільноти й індивіда в ній, за якого вплив на них